

Nr 8.

Av herr **Holmbäck**, med förslag till lag om förvärvande av svenskt medborgarskap i vissa fall.

Enligt lagen den 23 maj 1924 om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap förloras svenskt medborgarskap av den, som genom giftermål blir medborgare i annat land och där har eller efter förvärvet av medborgarskapet där tager sitt hemvist. Svensk kvinna, som gifter sig med en statslös och alltså icke genom giftermålet förvärvar annat medborgarskap, förblir tydligen enligt nu nämnda bestämmelser svensk medborgare även om hon tager hemvist i utlandet. Däremot blir hennes barn i äktenskap med statslös person icke svensk medborgare. Detta gäller även om äktenskapet är ingånget i Sverige och barnet är fött här och icke ens någon tid vistats i något främmande land. Först om barnets far blir svensk medborgare, får barnet — i regel — svensk medborgarrätt. Eljest blir barnet svensk medborgare vid uppnådd ålder av 22 år. Är barnet fött innan föräldrarna ingått äktenskap, är det däremot från födseln svensk medborgare, och skulle föräldrarna därefter ingå äktenskap, förblir barnet svensk medborgare.

Med nuvarande praxis beträffande upptagande till svenska medborgare bli de medborgarrättsliga problemen blott småningom lösta för de tusental personer, som kommo hit under kriget som flyktingar och sedan vistats här, samt för dessa personers barn. Särskilt då det gäller dem, som kommit till Sverige vid ung ålder och fått sin uppfostran här eller som fötts i Sverige, synes emellertid lösningen av medborgarrätsfrågan böra påskyndas genom att en snabbare praxis införes och alltså vederbörande snart upptages till svensk medborgare. Det kan icke vara lämpligt för unga män och kvinnor att känna rotlösheten av att icke vara medborgare i något land eller av att tillhöra ett land, från vilket deras föräldrar förjagats och med vilket de icke ha någon samhörighet. Beträffande barn, födda i äktenskap mellan statslös man och svensk kvinna, synas förhållandena vara så klara att medborgarrätsfrågan borde kunna lösas omedelbart genom lagstiftning. Något hinder häremot synes icke föreligga i 1930 års av Sverige ratificerade Haagkonvention för lösande av vissa konflikter mellan olika länders medborgarskapslagar, och det synes icke heller finnas anledning att invänta resultatet av pågående överläggningar och utredningar på medborgarskapsrättens område. Den nuvarande lagstiftningens regler, som leda till att ett barn till statslös man och svensk kvinna ställes bättre, om dess föräldrar leva i fri förbindelse än om de ingått äktenskap, torde icke kunna sakligt försvaras.

Tekniskt bör förevarande fråga kunna lösas genom en särskild lag om förvärvande av svenskt medborgarskap i vissa fall. Genom att en särskild lag utfärdas markerar man, att här är fråga om bestämmelser, som på grund av sin tillfälliga natur falla utom de vanliga medborgarrättsliga reglerna. I lagen bör såsom huvudbestämmelse föreskrivas att svenskt medborgarskap förvärfvas av barn på grund av födsel i äktenskap mellan statslös fader och svensk moder. I en övergångsbestämmelse bör man giva regler om förvärv av svenskt medborgarskap för barn, som vid lagens ikraftträdande äro födda i dylikt äktenskap. Avfattningen av denna övergångsbestämmelse kan erbjuda svårigheter, men lämpligen torde böra föreskrivas att barn vinner svenskt medborgarskap genom egen anmälan, om barnet fyllt 21 år, eller, för motsatt fall, genom anmälan från föräldrarna eller den av föräldrarna åt vilken vårdnaden tillerkänts eller förmyndaren, om båda föräldrarna äro döda eller i varje fall ingen av dem utövar vårdnaden om barnet. Som villkor torde böra uppställas dels att barnet fortfarande är statslöst och dels att det har hemvist i riket. Har barnet fyllt 18 år, synes även dess samtycke böra inhämtas. Närmare bestämmelser om anmälningen samt om den utredning, som erfordras för dess prövning, synas böra utfärdas av Konungen (jfr 1 § tredje stycket och 12 § medborgarskaps-lagen).

Den nya lagen synes böra snarast träda i kraft, förslagsvis den 1 juli 1948. Att den icke medför någon inskränkning i medborgarskapslagens regler om förvärv av svenskt medborgarskap synes böra utsägas.

Med stöd av vad nu anförts hemställer jag,

att riksdagen ville för sin del antaga följande

Förslag till

Lag om förvärvande av svenskt medborgarskap i vissa fall.

Härigenom förordnas som följer.

Svenskt medborgarskap förvärfvas, på grund av födsel, av barn i äktenskap, om barnets fader icke är medborgare i något land (statslös) och dess moder är svensk medborgare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1948. Den som dessförrinnan fötts i äktenskap mellan man, som vid barnets födelse icke ägde medborgarskap i något land, och kvinna, som då var svensk medborgare, förvärvar svenskt medborgarskap genom anmälan, om han fortfarande är statslös och har hemvist i

riket. Anmälan göres i fråga om den, som har hemvist i Stockholm, hos överståthållarämbetet och i fråga om annan hos länsstyrelsen i det län, inom vilket han har hemvist. Den, som fyllt 21 år, äger själv göra anmälan. För den, som icke fyllt 21 år, göres anmälan av föräldrarna eller av den av föräldrarna, som tillerkänts vårdnaden om barnet, eller, om båda föräldrarna äro döda eller ingen av dem utövar vårdnaden, av förmyndaren. Sker anmälan för den, som fyllt 18 år, skall hans samtycke inhämtas. Det åligger den myndighet, hos vilken anmälningen göres, att pröva anmälningen och meddela beslut om denna. De föreskrifter, som finnas erforderliga härför, meddelas av Konungen.

Genom denna lag göres icke inskränkning i stadgandena om förvärvande av svenskt medborgarskap enligt lagen den 23 maj 1924 om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap.

Stockholm den 16 januari 1948.

Å. Holmbäck.
